

طرح درس

"اپیدمیولوژی"

ارزش: 2 واحد نظری

گروه هدف: دانشجویان دوره کارشناسی مامائی

طول دوره: 34 ساعت

مدرس: دکتر مهرانگیز ابراهیمی ممقانی – استادیار دانشکده بهداشت و تغذیه

هدف کلی درس:

- آشنایی با کلیات اپیدمیولوژی
- آشنایی منابع اطلاعاتی در اپیدمیولوژی
- آشنایی با روشهای مطالعه در اپیدمیولوژی

جلسه اول:

- آشنایی با دانشجویان
- بیان سرفصل، اهداف
- تعیین فعالیت دانشجو در طول ترم در قالب ارائه سمینار کوتاه از بیمارهای شایع از نظر مفاهیم اپیدمیولوژی
- منابع درسی و شیوه ارزیابی
- تعریف سلامت و بیماری
- تاریخچه اپیدمیولوژی
- تعریف اپیدمیولوژی
- جمع بندی بحث

جلسه دوم:

- پرسش و پاسخ
- اهداف اپیدمیولوژی
- کاربرد های اپیدمیولوژی
- جمع بندی

جلسه سوم:

- پرسش و پاسخ در مورد جلسه قبلی
- آشنایی با سیر طبیعی بیماریها
- مبانی بیماریزایی و عوامل موثر در بروز بیماریها
- سطوح پیشگیری
- انواع اپیدمیولوژی
- جمع بندی

جلسه چهارم:

- پرسش و پاسخ
- واژه های متداول در اپیدمیولوژی
- مبانی اپیدمیولوژی بیماریهای عفونی
- جمع بندی

جلسه پنجم:

- پرسش و پاسخ
- مدل های علیتی مختلف در بروز بیماریهای عفونی و غیر عفونی
- سمینار دانشجو

- جمع بندی

جلسه ششم:

- پرسش و پاسخ
- اندازه گیری ها در اپیدمیولوژی
- شاخصهای اندازه گیری ابتلاء و کاربرد آنها
- میزان ها و انواع آن در اپیدمیولوژی (میزانهای خام، اختصاصی و استاندارد شده)
- سمینار دانشجو

- جمع بندی

جلسه هفتم:

- پرسش و پاسخ
- میزانهای شیوع و بروز
- میزانهای میرایی
- میزانهای باروری
- سمینار دانشجو

- جمع بندی

جلسه هشتم:

- پرسش و پاسخ
- بر گزاری امتحان میان ترم
- شاخصهای جمعیتی و آمارهای حیاتی
- شاخصهای اندازه گیری مرگ و میر از بیماریها
- شاخصهای شدت بیماریها
- سمینار دانشجو

- جمع بندی

جلسه نهم:

- پرسش و پاسخ
- انواع مطالعات اپیدمیولوژیک
- مطالعات مشاهده ای و انواع آن
- مطالعات توصیفی و انواع آن
- سمینار دانشجو

- جمع بندی

جلسه دهم:

- پرسش و پاسخ
- آشنایی با مطالعات مشاهده ای تحلیلی
- کاربرد مطالعات تحلیلی و انواع آن
- مطالعات مقطعی تحلیلی
- تجزیه و تحلیل داده های مطالعات مقطعی تحلیلی
- سمینار دانشجو

- جمع بندی

جلسه یازدهم:

- پرسش و پاسخ
- مطالعات مورد- شاهدهی
- مزایا و معایب مطالعات مورد- شاهدهی
- تجزیه و تحلیل داده های مطالعات مورد- شاهدهی
- سمینار دانشجو
- جمع بندی

جلسه دوازدهم :

- پرسش و پاسخ
- مطالعات همگروهی و انواع آن
- مزایا و معایب مطالعات همگروهی
- تجزیه و تحلیل داده های مطالعات همگروهی
- سمینار دانشجو
- جمع بندی

جلسه سیزدهم :

- پرسش و پاسخ
- روشهای کشف بیماری در جامعه- غربالگری (Screening)
- مطالعات تشخیصی (Diagnostic study)
- آشنایی با مفاهیم حساسیت (Sensitivity)، ویژگی (Specificity) و ارزشهای اخباری (Predictive values)
- سمینار دانشجو
- جمع بندی

جلسه چهاردهم :

- پرسش و پاسخ
- آشنایی با مطالعات تحلیلی مداخله ای
- آشنایی با مطالعات تجربی حیوانی
- کاربرد کار آزمایه های بالینی و انواع آن
- کار آزمایه های بالینی قبل و بعد (Repeated measures)
- سمینار دانشجو
- جمع بندی

جلسه پانزدهم :

- پرسش و پاسخ
- کار آزمایه های بالینی تصادفی کنترل دار (Parallel design RCT)
- کار آزمایه های بالینی متقاطع (Cross-over RCT)
- اهمیت Random allocation در کار آزمایه های بالینی
- اهمیت کورسازی (Blinding) در کار آزمایه های بالینی
- سمینار دانشجو
- جمع بندی

جلسه شانزدهم :

- پرسش و پاسخ
- ارائه مثالهایی از کار آزمایه های بالینی با استفاده از مقالات و نحوه ارائه مختصات مطالعه
- مطالعات اکولوژیک در اپیدمیولوژی و اهمیت آن
- سمینار دانشجو

- جمع بندی

جلسه هفدهم:

- پرسش و پاسخ

- آشنایی با برنامه مدون ایمن سازی کشور در کنترل بیماریهای عفونی (EPI)

- سمینار دانشجو

- جمع بندی

جلسه هیجدهم:

- امتحان پایان ترم

شیوه ارزیابی دانشجو:

امتحان میان ترم و پایان ترم و فعالیت کلاسی دانشجو

منابع درسی بر اساس آخرین ویرایش:

- 1) مبانی اپیدمیولوژی: مازنر. ترجمه: کیومرث ناصری
- 2) اصول و روشهای اپیدمیولوژی- جمعیت شناسی و آمارهای بهداشتی. جلد اول. ترجمه: دکتر حسین شجاعی تهرانی
- 3) اپیدمیولوژی پزشکی ترجمه: دکتر محسن جانقربانی
- 4) دستور العمل واکسیناسیون در ایران

4) Epidemiology and public health medicine